

KATHY LEE

VED
IMPERIETS
GRÆNSE

LOHSE

DET BRITISKE HAV

»Pirater?« sagde Felix. »Er det rigtigt?«

»Ja, så absolut,« svarede købmanden. »Du kan tro, der findes pirater i Det Britiske Hav. Den romerske flåde gør, hvad den kan for at bevare kontrollen i området, men den har jo ikke mulighed for at patruljere hele Britanniens og Galliens kystlinje.«

Felix kiggede rundt i havnen, som om han forventede – eller endda håbede – at pirater kunne dukke op når som helst. Købmanden smilede.

»Ikke her,« sagde han. »Det er kun ude på det åbne hav, du kan risikere at møde dem.«

»Er du nogensinde stødt ind i dem?« spurgte Felix.

»Det var dog et dumt spørgsmål. Hvis jeg var stødt på pirater, ville jeg ikke stå her og snakke med dig lige nu.«

Vi befandt os i et travlt havneområde på Galliens nordkyst. Her stod Felix og jeg på kajen og ventede, mens vores ven Tiro talte med kaptajnen på et skib, der muligvis kunne sejle os til Britannien.

Britannien! Det var hele fire år siden, jeg havde forladt Britannien. Det var næsten ikke til at tro, at jeg om et par dage kunne være tilbage i det land, hvor jeg blev født.

Jeg kiggede op på det skib, vi skulle sejle med, hvis Tiro kunne forhandle en god pris. Det var bygget af egeplanker og havde en enkelt mast og to styreårer. Det store sejl, som i øjeblikket var rullet op, var af brunt læder. Forstavnen og bagstavnen hævede sig op i høje kurver.

Sidst, jeg havde sejlet på et skib som dette, var som ti-årig. Det var det år, hvor det store oprør fandt sted. Min far var blevet dræbt under det sidste slag, hvor romerne sejrede over dronning Boudiccas hær. Min bror Conan og jeg var blevet taget til fange og ført til Rom, hvor vi blev solgt som slaver.

Da Conan blev frigivet, begav han sig hjemad mod Britannien. Om det var lykkedes for ham, havde jeg ingen anelse om, ligesom jeg heller ikke vidste, om min mor og mine søstre var i live. Jeg havde ofte tænkt på dem i alle de år, jeg var i Rom. En skønne dag, havde jeg lovet mig selv ... en skønne dag ...

Og nu var tiden næsten inde.

* * *

Vores rejse var faktisk begyndt i Rom allerede året før. Den sommer ødelagde en enorm ildebrand det halve af byen. Kejser Nero havde beskyldt de kristne for at have påsat branden. Mange troende var blevet arresteret og slået ihjel.

Takket være Tiro var jeg blevet en troende. Han var afrikaner og havde tilbragt 15 år – det meste af sit voksne liv – i Rom som slave. Gennem ham lærte jeg en lille gruppe kristne at kende, som mødtes i smug. Felix, der var født som en fri romer, var en af dem. Han var seksten; to år ældre end mig.

Vi tre var også blevet arresteret, men det var lykkedes os at flygte ud af Rom sammen med nogle af vores venner. Vi havde tilbragt vintermånederne i det centrale Gallien i tilstrækkelig afstand fra Rom, til at vi følte os i sikkerhed. Vores venner var blevet der for at finde arbejde og skabe sig en ny tilværelse.

Men da foråret nærmede sig, var jeg begyndt at blive rastløs. Jeg var nu kommet så tæt på mit hjemland, at jeg begyndte at drømme om at finde vej hjem til min landsby. Hvis den da stadig eksisterede ... hvis den ikke var blevet ødelagt af romerne.

Felix havde været fuld af entusiasme, da jeg begyndte at tale om at tage afsted. Han var altid så rejse- og eventyrlysten.

»Jeg tager med dig, Bryn,« sagde han.

»Vil du virkelig det?«

»Bare for en tid altså,« tilføjede han. »Jeg tror ikke, jeg har lyst til at blive boende. Men vi får brug for ret mange penge. Hør, vi kan måske tjene penge på selve turen. Du ved; købe varer derovre og sælge dem igen herhjemme – det er der mange, der gør. Tiro vil garanteret også gerne med, hvis vi spørger ham.«

Pludselig begyndte hele ideen at virke realistisk og som mere end bare en dagdrøm.

»Din mor gi'r dig aldrig lov til at tage af sted,« sagde jeg. Hans mor var meget ængsteligt anlagt. Hun ville ikke bryde sig om, at hendes eneste søn skulle rejse helt til udkanten af kejserriget og tilbage igen.

»Hun hakker hele tiden på mig for at få mig til at finde et ordentligt arbejde,« sagde han. »Handel er da et arbejde, ikke?«

På forunderlig vis fik han sin mor overbevist om, at rejsen ville være aldeles ufarlig. Det sydlige Britannien havde trods alt været under romersk herredømme i over tyve år, så det måtte da være blevet nogenlunde civiliseret efterhånden ...

En af vores øvrige venner, Septimus, var en velhavende handelsmand. Han ville gerne vide mere om Britannien, og derfor gav han os et lån til rejsen.

»Skriv alt ned,« havde han sagt til Felix, som var den eneste af os, der kunne skrive. »Hold øjnene åbne i byerne og på markedspladserne. Jeg antager, de har markedspladser i Britannien? Fortæl mig om det hele, når I kommer tilbage.«

Han var selvfølgelig klar over, at det ikke var sikkert, jeg ville vende tilbage, hvis jeg havde held til at finde min familie. Hvis jeg ikke havde det, ville jeg ikke have noget at blive i Britannien for. Jeg ville ønske, jeg kunne se ind i fremtiden. Hvor ville jeg mon være om en måned?

Jeg sagde til mig selv, at det ikke nyttede noget at bekymre sig. Kun Gud vidste, hvad fremtiden ville bringe.

Uanset hvor jeg endte; i Gallien eller Britannien, ja, selv i Rom ville mit liv være i Guds hænder.

* * *

Der var fuld af aktivitet på skibet. Sømændene hejste tunge lerkrukker med vin om bord ved hjælp af et trisseværk, der var fæstnet til masten for på den måde at sænke dem ned i lasten. Slaver slæbte trækasser op ad landgangsbroen. Den midaldrende købmand – jeg skød på, han var gallisk kelter, selv om han talte til os på latin – holdt et vågent øje med dem.

»Skal al den vin til Britannien?« spurgte Felix ham.

»Ja. Jeg har hørt, at de britiske stammefolk har udviklet en ganske stor tørst for den slags. I Britannien er en krukke Falernian lige så meget værd som en slave! Når jeg har solgt vinen, køber jeg slaver for pengene og sejler dem tilbage hertil – med god fortjeneste, regner jeg med.« Han gned sig i hænderne, som om han allerede kunne mærke, hvordan pengene strømmede ind.

Jeg kunne ikke fordrage tanken om, at mit folk blev solgt til et liv i eksil. »Er det virkelig nødvendigt at handle med *slaver*?« spurgte jeg ham. »Kan du ikke handle med noget andet end levende mennesker?«

Han så på mig, som om jeg var idiot. »Jeg kan virkelig ikke se noget forkert i at handle med slaver. Nogle af dem kommer til at få et ganske udmærket liv her, hvis de er indstillet på at arbejde for det. Men hvorfor vil I to til Britannien?«

»Faktisk er vi også handelsmænd,« førte Felix sig frem. »Vi overvejer at importere uld – britisk uld indbringer en ganske god pris i Rom. Tin eller smykker er også en mulighed.«

Manden lo. »Sig mig, hvor gammel er du, knægt?«

Felix rettede sig op til fuld højde – han var ikke helt så høj som mig, selvom han var ældre end mig. (Mit folk, kelterne, er som regel højere og lysere end romerne).

I et forsøg på at se lige så overlegen ud som kejseren på sin mønt svarede Felix: »Jeg er seksten, og jeg er romersk statsborger.«

»Er du virkelig? Det kommer ikke til at gavne dig stort i Britannien. Der er temmelig uciviliseret, siger man. Fyldt med barbariske stammer, der gør oprør over det mindste. Mange af dem kan ikke udstå ordet 'Rom'. Du kan vel ikke engang tale kelternes sprog, kan du? Hvordan har du så overhovedet tænkt dig at handle?«

»Jeg lader Bryn tale.«

Købmanden stirrede på mig og så på Felix igen. »Native børn. I bliver både berøvet og bedraget og ender med at tigge om penge til en billet for at komme tilbage igen.«

»Enhver, der forsøger at stjæle fra os, får med Tiro at bestille,« sagde jeg, lige idet Tiro kom gående langs kajen. Hans fremtoning var, som den plejede at være: stærk og barsk som en kriger. Ofte var fremmede på vagt, indtil de fandt ud af, at han var mere blid end barsk.

»Hvad bliver det til?« sagde Felix utålmodigt. »Kan vi komme med skibet?«

»Alt i orden,« svarede Tiro. »Hvis vinden er gunstig, sejler vi i morgen.«

BØLGEBRUD

Tidligt næste morgen, da skibet sejlede væk fra flodmundingen, hvor vi havde ligget i læ, så Felix temmelig ængstelig ud. I modsætning til mig havde han aldrig været ude at sejle før.

»Hvornår bliver vi søsyge?« fik han fremstammet.

»Hvad? Du bliver ikke søsyg på en dag som denne. Vandet er jo så blikstille som i en dam.«

»Jeg har altså aldrig set så mange bølger på en dam,« svarede han.

»Det her er ingenting. Jeg har oplevet det, der var meget værre. Du skulle se, hvordan bølgerne kan fråde på Det Vestlige Ocean.«

»Stop med det praleri,« sagde Felix. »Du begynder at lyde som Costicus.«

Costicus var den købmand, vi havde mødt dagen før. Da vi stod og ventede på, at skibet skulle kaste los, havde han fortalt os historier om de rejser, han havde foretaget, og om alle de farer, der lurer til søs. Én han kendte – eller rettere, en ven til en fætter til en han kendte – havde gen-

nemført en sejlads rundt om Britanniens nordpynt. Han havde oplevet malstrøm, rasende storme, enorme fisk og havdyr, som var halvt menneske, halvt hval. Jeg troede ikke på ret meget af det, men Felix havde lyttet betaget.

Der stod en stiv vind fra sydøst, så i stedet for først at sejle flere sømil østpå, hvor sundet var smallest, valgte kaptajnen at tage den lige linje til havs. Hvis vinden holdt, burde vi kunne ane Britannien ved aftenstid.

Jeg lænede mig ud over rælingen. Vinden purrede op i mit hår, som ikke var blevet klippet, siden jeg begyndte at planlægge turen. Nu var det vokset for langt efter romerske normer, men det var for kort for en dreng fra iceni-stammen. Det var hverken det ene eller det andet.

Da jeg var blevet bortført, var jeg kun ti år gammel. Jeg havde forandret mig meget på de fire år, der var gået siden da. Hvis det overhovedet lykkedes mig at finde min familie, ville de så kunne genkende mig? Og ville jeg kunne kende dem? De havde sikkert også forandret sig ...

Men det var for sent at skifte mening nu. Jeg kunne ikke vende om.

* * *

Som formiddagen gik, fortonede Galliens kyst sig mere og mere bag os, indtil den var helt ude af syne. Vi var midt på det åbne hav kun omgivet af vand og himmel. Der var intet at se på nær de endeløse bølger og nogle måger, der svævede i vinden.

»Hvor langt er der igen?« spurgte Felix en af sømændene.

»Vi må være omkring halvvejs,« svarede han ham. Ligesom Costicus var de fleste af sømændene keltere fra Gallien. Indbyrdes talte de keltisk, men de skiftede nemt til latin, hvis det var nødvendigt. Deres land var blevet erobret af romerne allerede på deres oldeforældres tid.

Jeg spurgte sømanden, om han havde været i Britannien før.

»Mange gange,« svarede han.

»Hvad synes du om det?« spurgte Felix.

»Om et par år, når det er blevet civiliseret, skal det nok kunne blive et præsentabelt sted. Som det er nu, kan man ikke få et ordentligt måltid mad eller noget at drikke. Og vejret! Det regner konstant!«

»Vejret er godt lige nu,« sagde jeg og kiggede op mod solen.

»Jo, men vi er heller ikke i Britannien endnu.«

Eftermiddagen gik, og der var stadig ikke land i sigte. Vinden begyndte at aftage, og en let tåge stod op fra havet. Horisonten blev uklar; der var kun et gråt slør, der hvor himmel og hav mødtes. Selv solen fortonede sig, indtil den blev helt mat og flad som en gammel slidt sølv mønt.

Så længe det stadig var muligt at navigere efter solen, virkede kaptajnen ikke så bekymret. Men tågen blev tykkere, og vores verden skrumpede ind til et ganske lille stykke hav omringet af tåge. Efterhånden var solen slet ikke til at se.

Kaptajnen rynkede panden. Han havde kun vindens og bølgernes retning at styre efter – to forhold, der nemt kunne ændre sig.

Vi sejlede i en uendelighed. Hvis det ikke var for den frygtelige tåge, ville vi med garanti kunne se land nu, tænkte jeg. Kaptajnen bad en af sine mænd klatre op i masten for at se, om det var muligt at orientere sig deroppe fra.

»Hvor befinder vi os?« ville Costicus vide. »Er vi faret vild, hr. kaptajn?«

Kaptajnen svarede ikke. Vi fortsatte med at sejle og håbede og bad til at tågen ville lette. Efter hvad der følte som timer – vi havde ingen chance for at vide hvor længe – beordrede kaptajnen endnu en mand ud i forstavnen. Med sig havde han et langt tyndt reb med et lod i den ene ende.

»Hvad skal du med det?« spurgte Felix ham.

»Måle havdybden.«

»Hvorfor det?«

»Fordi vi ikke vil gå på grund, din idiot,« svarede sømanden.

Han slyngede loddet rundt som en stenslynge og slap det så. Loddet ramte vandet med et plask. Han holdt fast i rebet og ville kunne mærke, hvis loddet ramte bunden.

Jeg så ned i vandet. Det så harmløst ud; bløde grå og hvallignende bølger løftede os lydløst og gled væk ud i tågen. Men hvis vi stødte på grund, ville de selvsamme bølger banke ind mod skibet og slå det i småstykker.

»Hvis det er usikkert, hvorfor stopper vi så ikke med at sejle?« spurgte Felix.

»Det kan vi ikke,« sagde jeg. »Selv hvis vi sænkede sejlet, ville bølgerne stadig få os til at drive. Og vi kan ikke kaste anker på dybt vand. Så lang er kæden ikke.«

Sømanden trak loddet ind og lagde an til at kaste det ud igen. Han sagde: »Så snart vi finder den rigtige havdybde, kan vi kaste anker og vente på, at denne forbandede tåge forsvinder. Hold ørerne åbne, drenge, og sig til, hvis I hører bølger, der brydes.«

Det lukkede munden på Felix. Vi anstrengte os for at høre lyde, der var tegn på, at vi nærmede os kysten – en farlig klippekyst. Jeg lagde mærke til, hvordan skibet knirkede og knagede, og vandet, der slog mod skroget, en måges sørgmodige skrig ...

Åh Gud, vis os, hvad vi skal gøre, bad jeg. Få os sikkert i land.

»Dér,« hviskede Felix og pegede ud i tågen. »Kan I ikke høre det?«

Næsten samtidig råbte sømanden, »Jeg har fundet bunden, hr. kaptajn!«

»Kast ankeret,« beordrede kaptajnen. »Sænk sejlet. Fart på!«

Med en raslen af den tunge kæde sank ankeret ned mod havbunden. Skibet standsede og lå blot og vippede, fastholdt af ankerkæden. Gennem tågen hørtes tydeligt lyden af bølgerne, der brød mod en usynlig bred.

»Hvor er vi?« spurgte Costicus igen.

Kaptajnen stirrede stift på ham. »Et eller andet sted ud for Britanniens sydkyst. Du kan takke guderne for, at vi har fundet et sikkert sted at kaste anker.«

»Hvordan kan du vide, at det er sikkert?« ville Costicus vide. »Hvad hvis vinden ændrer retning? Det er snart aften. Har du den fjerneste ide om, hvor vi befinder os?«

»Mit bedste gæt er, at vi er syd for øen Vectis. Hvis det er tilfældet, er den nærmeste anstændige havn Portus Ardaoni i nordlig retning inde på fastlandet. Men jeg har ikke i sinde at få mit skib ødelagt i forsøget på at finde frem til den. Vi bliver her, indtil tågen er lettet.«

Der blev ikke snakket meget under aftensmaden. Det var ved at blive mørkt, og tågen fik alting til at føles koldt og klamt. Jeg begyndte at ryste af kulde. Det var ikke *sådan*, jeg havde forestillet mig, det ville være at vende tilbage til Britannien.

Kaptajnen beordrede én mand til at blive på dækket for at holde vagt. »Væk mig med det samme, hvis det begynder at blæse op,« sagde han.

Resten gik ned under dæk. Besætningen havde deres køjer i bagstavnens, men der var ingen plads i overskud til passagerer. Vi måtte klemme os igennem det tætpakkede lastrum ud til en lille ledig plads i boven. Luften var tyk af lugten af vin, fiskesauce og olivenolie. Vi samlede vores kapper omkring os og lagde os ned for at forsøge at få noget søvn.

Jeg ved ikke, hvad det var, der vækkede mig midt om natten. En lyd? Et pludseligt ryk som om noget havde ramt skroget? Jeg satte mig op og frygtede, at det værste var sket; at vi havde ramt en klippe.

Så hørte jeg et skrig, der blev kvalt med det samme, og dernæst hurtige fodtrin oppe på dækket.

»Hvad sker der?« sagde Tiro, der vågnede i samme øjeblik.

Der var meget mørkt i lastrummet. Jeg kunne ane forvirrede stemmer i modsatte ende af skibet, hvor besætningen var ved at vågne. Pludselig blev lugen revet op af nogle oppe på dækket. En fakkellyste nogle skæggede og bistre ansigter op, som stirrede ned i lastrummet.

»Pirater,« hviskede Tiro til mig. »Rør dig ikke.«